Eduskunta 18.2.2026

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Lausunto

Asia: U 70/2025 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle koskien EU:n koheesiopolitiikan asetusehdotuksia vuosille 2028–2034

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

MTK tukee vahvan ja ohjelmaperusteisen EU:n alue- ja rakennepolitiikan jatkamista myös vuoden 2027 jälkeen. Suomen osalta EU:n aluepolitiikan toimenpiteillä on oltava mahdollisuus kehittää koko maata.

Rahoituksen tulee kohdistua erityisesti kilpailukykyä, talouskasvua ja elinkeinorakenteen uudistumista edistäviin toimiin. Kansallisen osarahoituksen säilyttäminen pakollisena on perusteltua, sillä se vahvistaa jäsenvaltioiden omistajuutta ja parantaa varojen vaikuttavuutta.

EU:n alue- ja rakennepolitiikassa on jatkossakin kiinnitettävä erityistä huomiota harvaan asuttuihin pohjoisiin alueisiin. Komissio ei esitä 16.7.2025 antamassaan EU:n tulevaa rahoituskehystä (MFF) koskevissa ehdotuksissa Suomelle erityisrahoitusta pohjoisen Suomen harvan asutuksen perusteella, vaikka asia on mainittu Suomen EU-liittymissopimuksessa.

EU:n alue- ja rakennepolitiikassa on kiinnitettävä myös erityistä huomiota maaseudun saavutettavuuteen, infrastruktuuriin ja elinkeinotoimintaan

maaseutualueilla. EU:n alue- ja rakennepolitiikan on tuettava myös EU:n pitkän aikavälin maaseutuvision tavoitteita ja näiden toimeenpanoa.

Venäjän käynnistämän hyökkäyssodan seurauksena geopoliittinen toimintaympäristö EU:n itäisillä ulkorajoilla on muuttunut viime vuosina oleellisesti. Tämän vuoksi EU:n tulevassa alue- ja rakennepolitiikassa tarvitaan erityisiä toimenpiteitä, jotka kohdennetaan unionin itäisille ulkoraja-alueille. Näiden alueiden elinvoima on vahvasti kytköksissä koko unionin turvallisuuteen. Suomella on yhteistä rajaa Venäjän kanssa yli 1300 kilometriä. EU:n komissio julkaisee 18.2.2026 erityisen tiedonannon EU:n itäisistä ulkoraja-alueista. Myös MTK on laatinut oman Itäisen Suomen ohjelmansa, johon on koottu toimenpiteitä alueiden elinvoiman ja erityisesti maa- ja metsätalouselinkeinojen sekä maaseudun yrittäjien toimintamahdollisuuksien vahvistamiseksi (https://www.mtk.fi/-/itaisen-suomen-ohjelmaan-tavoitteet).

Tulevan kauden muutosten osalta myös EU:n alue- ja rakennepolitiikassa on varmistettava, ettei ohjelmaa koskeva sääntely monimutkaistu ja että hallinto toimii tehokkaasti. Varojen on kohdistuttava tosiasialliseen alueiden elinvoiman vahvistamiseen. Maakuntien vahva rooli ohjelman toimeenpanossa on säilytettävä.

Kunnioittavasti,

,

Simo Tiainen

Johtaja, Alue- ja maaseutupolitiikka

simo.tiainen@mtk.fi

puh. +358 40 55 33 131